

Fólkið flytur fullveldi út í framtíðina

Føroyingar vilja gerast sjálfstøðugir uttan fyrri ríkisfelagsskapin. Men tað skal taka sína tíð og fyribils skulu vit vera innanfyri. Tað er niðurstøðan, nú Útvarp Føroya hefur spurt seg fyri hjá 976 veljarum um framtíðarstöðu Føroya

INGI RASMUSSEN

Triggir av fyra føroyskum veljarum (75,5%) siga, at endamálið skal vera, at «Føroyar einuferð í framtíðini gerast ein sjálfstøðug og tjóttan fyri danska ríkisfelagsskapin».

Hinvegin siga góð 60 prosent, at framtíðar stóða Føroya nu eiga at vera skipað innanfyri ríkisfelagsskapin, meðan restin heldur, at vit skulu fara ur ríkisfelagsskapinum beinanvegin.

Eitt er veljaraskarin púra samdur um. Landsstýrið eigur at fáa eina breiða semju við flokkarnar á lögtingi um eitt samráðing- og upplægg, áðrenn farið verður til Danmarkar. Hetta halda heili 95 prosent, meðan bara 5 prosent halda tað vera óneyðugt.

Try uppskot hava verið frammi um framtíðarstöðu Føroya. Fullveldisuppskotið hjá samgonguni fær framvegis størst undirtøku, 41,1 prosent av veljarum halda, at fullveldisuppskotið er tað frægasta. Nýskipanaruppskotið hjá Sambandsflokknum fær næststørst undirtøku við 29,7 prosentum, meðan 29,2 prosent halda, at sjálfstýrisuppskotið hjá

Anfinn Kallsberg loagnaður hefur fingið torforu uppgávuna at savna sjónarmiðini hjá folkinum og politisku flokkunum fyri eina loysn á framtíðar viðurskiptum Føroya

Javnaðarflokkurin er ein betri loysn

Málið er óbroytt

Anfinn Kallsberg, loagnaður, heldur mest áhuga verða úrslitið í kanningini hjá útvarpinum vera, at 75 prosent av føroyingum vilja, at Føroyar sum frá lórus skulu vera sjálfstøðugar uttan fyrri ríkisfelagsskapin. Og tað er í samsvari við setningina hjá samgonguni, heldur loagnaður.

Tað er hesum vit fara eftir. Vit kunnu avmarkað alt kjak og orðskifti til just tann spurningin, segði loagnaður við útvarpið tusskvöldið.

Í øllum flokkum uttan Sambandsflokknum er gætur neirluti fyrri at frengja tað málið, visir kanningin. Men samstundis er merki tað, at talan verður ikki um fullveldi beint nú.

Anfinn Kallsberg staðfestir, at Føroya folk vil ikki

hava fullveldi her og nu, tí tey eru bangin fyrri, at tað kostar vælferð.

«Tað eru vit ikki osamd um í samgonguni heldur. Lat okkum senjast um tað og nýta ta tíð og tað tøl, sum skal til fyrri at ná málinum, sum vit eru samd um, og fólkið í okkara flokkum bakkar upp um, sigur Anfinn Kallsberg.

Í frammum hjá landsstýrinum eftir breiðu semjuni verður dugliga dyggt eftir Javnaðarflokknum í and-

stöðu. Formaður floksins Jóannes Eidesgaard sigur púra groitt, at hann einki hevur móti at trækja til. Men treytin er, at loysnin verður innan fyrri ríkisfelagsskapin. Tað sama sigur Sambandsflokkurin.

Jóannes Eidesgaard hevur tolt við at myndast sær, at ein semja, sum umfatir Javnaðarflokkin, eisini fevni um Tjóveldisflokkin og þókar í stóðu at eitt samstær millum Fólkaflokkin, Javnaðarflokkin og

Mýsd Kallur

Sambandsflokkin í sjálfstýrispurninginum.

Einig ósemja

Tjóveldisflokkurin kennir seg to ikki avskrivavin.

«Vit hava sæð eitt lyndi til, at Tjóveldisflokkurin verður gjørdur til trupul leikan í málinum. Og einki kann vera skeivari enn tað. Vit eru farn fram eftir klökkuklarum avtalu á øllum økum, sigur Høgri Hoydal.

Hann slier fast, at einki osamsvar er millum tað, sum loagnaður sigur, og tað, sum Tjóveldisflokkurin vil.

Tað snvr seg um, hvussu føroyingar kunnu fáa evsta vald og avgrindina av landinum. Og so samráða vit okkum fram til ta bestu praktisku avtalu við Danmark, har vit samstarva sum tvey sjálfstøðug lond. Tað havi eg enn ikki høvrt nakran mótsetning um, sigur Høgri Hoydal.

Hann viðgongur to, at kanningin visir, at tað ikki hevur eydnast samgongunog vól væl at greitt folkinum frá, hvat fullveldi snvr seg um.

Sjalvur spurningurin um suverenitetin snvr seg um, hvør hevur evsta valdið í landinum, Danmark ella Føroyar. Har er ikki so neyð at rættla um. Staðfestur ta ikki suverenitetin hjá føroyska folkinum, so hevur tu harvið eisini avretti tin sjálfavgerðarrett. Og tað hugsi eg neyván, at nakar flokkur gongur inn fyri, sigur Høgri Hoydal.

Landsstýrið arbeidir nú við at orða eitt samráðingargrupplegg. Hetta skal fyrri atamlandsnevndin, har formennin í øllum flokkum eru umboddir. Har skal senjan finnast.

Tað, eg havi frætt, so lata peningastovnarinnar væl at soluni, og tí rokni eg við, at vit rokka málinum, sum vit hava sett okkum fyrri partabrevasøluni, sigur stjórnin í Atlants Kolvetni, Vilhelm Petersen

Stórir áhugi fyrri at gerast partaeigari í oljuvinnuni

Lika frá byrjan hevur áhugin fyrri partabrevunum verið stórir, og eg rokni við, at vit fara at rokka málinum, sum vit hava sett okkum, sigur stjórnin í Atlants Kolvetni, Vilhelm Petersen

Skulu vit døma eftir stóra áhuginum fyrri partabrevunum í oljuvinnuni so er líkt til, at oljulepurnin rættliga er farn at gera um seg í Føroyum. «Solan býrðið hesdagin í síðstu viku, og í gær var fimm dagarinn, at møguligt var at ognar seg eitt oljupartabrev í einum av teimum 40 peningastovnsleiddunum kring landið. Peningastovnarinnar siga seg hava merkt storan áhuga lika frá byrjan, og hóast einigi heildaruppgæver enn er tøk, verður latið væl at selum. «Eg havi spurt meg fyrri hjá teimum báðum stórru peningastovnunum, id varbu av selning, og teir lata væl at, sigur Vilhelm Petersen. «Solemdis hevur stórir áhugi verði fyrri hestprospektinum, og betta sigur nær so miklið, at stórir investerar eisini visa áhuga. «Men av tí at solu-skeiðið ikki er halvrunnið, havi vit ikki gjørt nakra uppgæver, og tí kann og tverri ikki melda út við nokrum tølum enn. «Men skal eg lita á tær mælingar, eg havi fingið frá selstovnunum so stórir havi høvtt væl til, og tí vænti eg, at

Fólkið skal spyrjast eftir fyrst

Góð 60 prosent av veljarum halda, at ein leiðandiðnandi folkaatkvøða eigur at vera hildin um ríkisfelagsskapin beinanvegin, so sum Sambandsflokkurin hevur skotið upp

INGI RASMUSSEN

Sambandsflokkurin hevur eitt uppskot liggjandi á lögtingi um eina leiðandiðnandi folkaatkvøðu. Stendur tað til flokkin, so skal fólkið taka stóðu til ríkisfelagsskapin, áðrenn landsstýrið fer til samráðing við danska stjórnina.

Valmøguleikarnir, sum fólk skulu taka dagar millum, hjøða soleiðis:

- 1. Vilja tygum, at landsstýrið tekur upp samráðing við ríkisstjórnina um ein sammillum - sattu-mála millum Føroyar og Danmark soleiðis, at Føroyar verða skipaðar sum eitt land við fullveldi?
- 2. Vilja tygum, at lands-

stýrið tekur upp samráðing við ríkisstjórnina um eina nýggja stjórnarskipan fyrri Føroyar innan ríkisfelagsskapin?

Litid bondir a, at tað er nakar umnar flokkur á tingi enn Sambandsflokkurin sjálvur, sum fer at taka undir við leiðandiðnandi folkaatkvøðuni. Um so verður, so er lögtingin í greiðri

andsøgu við veljarin. Í veljarakanningini hjá útvarpinum, er hesin spurningurin eisini settur teimum 976 veljarum, sum spurdi eru. Heili 60,5% av veljarum halda, at hesin spurningur eigur at vera lagdur fyrri veljarin áðrenn samráðingarnar við danska stjórnina. 39,5% halda ikki, at

tað er ráðligt at spyrja fólkið eftir fyrst. Stendur tað til Sambandsflokkin, so skal leiðandiðnandi folkaatkvøðan vera longu 7. desember. Grundgevingin hjá Sambandsflokknum fyrri at leggja uppskot um vegleiðandi folkaatkvøðu var at tryggja eini folkaræðisligari gongd.

Jørgin Niclasen verjir sína umsiting

Umsitingin hevur ikki gjørt nakað skeivt, tað loyvir eru givin t.d. Krúnuni, sum ikki hevur fingið nakrar positiva serviðgerð í landsstýrinum - tvørturímóti. Hetta heldur landsstýrismaðurin við fiskivinnunumálum, eftir at ivi er sáddur um háttin, sum landsstýrið umsitur fiskiloyvir

GEORG L. PETERSEN

«Vit hava ikki behandlað Krúnuna betur enn nakað annað notaskip. Heldur tvørturímóti. Men niðri tað einuferð so innan hesu vinnu, at allar halda seg eiga alt, og teir kenna seg illa viðfarnar, so ma tað altið vera onkur, sum hevur fingið betri viðgerð, sigur Jørgin Niclasen, landsstýrismaður við fiskivinnunumálum.

Málið snvr seg um tey loyvi, sum kombineraðini og notaskipið Krúnun hevur fingið tillut um landsstýrinum. Títt hevur

verið á, at Krúnun kom í flotan at trola eftir svartkjalli til matnáð í føroyskum, í norskkum og ES-sjógvi til idnað og so annars at gera nýtslu av idnaðarloyvum hjá Neshamri í Norðsjonum. Krúnun varð innflutt fyrri Neshamar.

Hetta var eisini høvuds- endamálið sambært Svend Aage Ellefsen, ta skipið kom til landið. Men málið utviklað seg, tí tað er loyvt at leggja fiskiloyvir saman. Og tað var tað, sum hendi, ta frystitrolarnir Prestlund varð seldur. Hetta skipið hevði eina síldakvotu undir Føroyum, sum hann kundi trola eftir, eins og hann hevði eitt loyvi eftir rossamakrelli í norskkum sjógvi, við eina hjaðevu av makrelli.

Síðin, sum Prestlund skuldi trola eftir, var flutt til Krúnuna at fiska við not, og hjaðevukvotan í norskkum sjógvi varð umgjørd til vanligu makrellkvotu til Kúnuna.

Hesum sær Jørgin Niclasen einki lögdi, í sambært honum kann tað gera tað sama, hvussu fiskurin verður fiskaður, eins og tað er ein umsitingarigur spurningur, hvussu málið

um hjaðevukvotuna varð handfarið. Hann visir í hesum sambandi á, at avtala er gjørd við norðmenn um, hvussu hjaðevu kann fiskast. Tað er t.d. ikki ólígt, at havi ov nógva hjaðevu í einum kasti, tí hyggjast skal eftir heildini, ta avtornar. Og sambært hesum hugbúrdi er einki í segin Føroyar at ein hjaðevukvota verður gjørd um til vanligu kvotu.

Taka vit t.d. loyvi hjá Prestlund, so hevði hann fingið tillutá 4000 tons av síld, men hevði sjálvur bara megnat at fiskað ein brokpart. Triggir frystitrolarar, Pelagos, Fram og Prestlund, høvdu tilsamans eitt loyvi upp á 5000 tons, og innanfyri hetta kundi ein terra fiska 4000, um hinir ikki boru seg nóg skjott at.

Men Krúnun fekk ótt hesi 4000 tonsini frá Prestlund, og ta hann fiskað við not, voru tey skjott fiskað. Eftir standa so framvegis tonsini til hinar frystitrolararnar, so í veruleikanum varð síldakvotan ótt við 4000 tons, fyrri at Krúnun skuldi fáa sín lut í veiðum.

Jørgin Niclasen heldur fast við, at hann ikki hevur

Jørgin Niclasen, landsstýrismaður, heldur at verandi notaflovi hevur fingið góða viðgerð, heldur betur enn Krúnun, sum just er komin upp í flotan

verið við til at givið Krúnuni nokur serrættindi. Á landsstýrið sendi Pelagus ein Notaskip bræv, har tað heitti á felagið um at gersplass fyrri Krúnuni, heldur Jørgin Niclasen vera eina «gestus» mótvegis felagunum, heldur enn at rensur erindri fyrri SpF Djuphav við Svend Aage Ellefsen, sum eigur Krúnuna.

Eingin vildi víkja, og tað góðtøku vit, so Krúnun slapp ikki inn, fyri enn tvev av hinum skipunum høvdu fiskað sín part og meira enn tað í norskkum sjógvi, sigur Jørgin Niclasen.

Hann heldur hesa mannagongd heldur tað fyrri, at verandi notaflovi hevur fingið betri viðgerð enn Krúnun.

Hóast vit fingi eitt nei, so voru vit vitandi fóla, at notaskipini ikki øll voru til fiskiskap, sigur landsstýrismaðurin.